

## INTEGRALE DUBLE

▪ Să se reprezinte grafic următoarele domenii (determinând și coordonatele punctelor de intersecție):

1.  $D$  este domeniul mărginit de parabolele  $y = x^2$  și  $y^2 = x$
2.  $D$  este domeniul mărginit de dreptele  $x = 2$ ,  $y = x$  și hiperbola  $xy = 1$
3.  $D$  este domeniul mărginit de curbele  $y = 0$ ,  $x + y - 6 = 0$ ,  $y^2 = 8x$
4.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 2y\}$
5.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq x, y \geq 0\}$
6.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 2x + 2y - 1\}$

Indicație: La domeniile 4 – 6 se fac artificii pentru a ajunge la ecuații de cerc, cu centrul diferit de origine.

▪ Să se calculeze următoarele integrale duble  $\iint_D f(x, y) dx dy$ , cu reprezentare grafică a lui  $D$ :

7.  $D = [0, 1] \times [2, 3]$ ,  $f(x, y) = xy^2$
8.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 0 \leq x \leq 1, 2x \leq y \leq x^2 + 1\}$ ,  $f(x, y) = x$ ; Calculați și *aria*( $D$ )
9.  $D$  este domeniul mărginit de curbele  $y = x$  și  $y = x^2$ ,  $f(x, y) = 3x - y + 2$ ; Calculați și *aria*( $D$ )
10.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq a^2, a > 0, x \geq 0, y \geq 0\}$ ,  $f(x, y) = \frac{1}{\sqrt{1+x^2+y^2}}$
11.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq a^2, 0 \leq \frac{x}{\sqrt{3}} \leq y \leq x\sqrt{3}\}$ ,  $f(x, y) = x^2 + y^2$
12.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid 2 \leq x^2 + y^2 \leq 4, x + y \geq 0\}$ ,  $f(x, y) = \sqrt{x^2 + y^2}$
13.  $D$  este domeniul mărginit de curbele  $y = x^2 + 1$ ,  $y = -x^2$ ,  $x = -1$ ,  $x = 3$ ,  $f(x, y) = x + 3y$
14.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq 1\}$ ,  $f(x, y) = e^{x^2+y^2}$ ; Calculați și *aria*( $D$ )
15.  $D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 + y^2 \leq x, y \geq 0\}$ ,  $f(x, y) = xy$ ; Calculați și *aria*( $D$ )
16.  $D$  este domeniul mărginit de curbele  $x^2 + y^2 = e^2$ ,  $y = x\sqrt{3}$ ,  $x = y\sqrt{3}$ ,  $x \geq 0$ ,  $f(x, y) = \ln(1 + x^2 + y^2)$

**Indicații și soluții:**

7.  $D = [0,1] \times [2,3]$ ,  $\iint_D f = \int_0^1 \left( \int_2^3 xy^2 dy \right) dx = (\dots) = \frac{19}{6}$ .

8.  $D$  este intergrafic,  $\iint_D f = \int_0^1 \left( \int_{2x}^{x^2+1} x dy \right) dx = (\dots) = \frac{1}{12}$ ;  $aria(D) = \int_0^1 (x^2 + 1 - 2x) dx = \frac{1}{3}$ .

9.  $D$  este intergrafic (se reprezintă grafic),  $\iint_D f = \int_0^1 \left( \int_{x^2}^x (3x - y + 2) dy \right) dx = (\dots) = \frac{31}{60}$ ;  
 $aria(D) = \int_0^1 (x - x^2) dx = \frac{1}{6}$ .

10. Se reprezintă grafic  $D$ , apoi se trece la coordonate polare:  $x = r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu  $r \in [0, a]$  și  $t \in \left[ 0, \frac{\pi}{2} \right]$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ; Obținem

$$\iint_D f(x, y) dx dy = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \left( \int_0^a \frac{r}{\sqrt{1+r^2}} dr \right) dt = (\dots) = \frac{\pi}{2} (\sqrt{1+a^2} - 1).$$

11. Se reprezintă grafic  $D$ , apoi se trece la coordonate polare:  $x = r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu  $r \in [0, a]$  și  $t \in \left[ \frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{3} \right]$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ; Obținem

$$\iint_D f(x, y) dx dy = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \left( \int_0^a r^3 dr \right) dt = (\dots) = \frac{a^4 \pi}{24}.$$

12. Se reprezintă grafic  $D$ , apoi se trece la coordonate polare:  $x = r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu  $r \in [\sqrt{2}, 2]$  și  $t \in \left[ -\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4} \right]$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ;

Obținem  $\iint_D f(x, y) dx dy = \int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{3\pi}{4}} \left( \int_{\sqrt{2}}^2 r^2 dr \right) dt = (\dots) = \frac{\pi}{3} (8 - 2\sqrt{2})$ .

13.  $D$  este intergrafic cu  $x \in [-1, 3]$  și  $-x^2 \leq y \leq x^2 + 1$ ;  $\iint_D f = \int_{-1}^3 \left( \int_{-x^2}^{x^2+1} (x+3y) dy \right) dx = (\dots) = 68$ .

14. Schimbare de variabilă cu coordonate polare:  $x = r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu  $r \in [0, 1]$  și  $t \in [0, 2\pi)$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ; Obținem

$$\iint_D e^{x^2+y^2} dx dy = \int_0^{2\pi} \left( \int_0^1 r \cdot e^{r^2} dr \right) dt = (\dots) = \pi(e-1); \text{ } aria(D) = \text{aria unui cerc centrat în origine, de rază 1, deci } aria(D) = \pi.$$

15. Schimbare de variabilă  $x = \frac{1}{2} + r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu

$r \in \left[ 0, \frac{1}{2} \right]$  și  $t \in [0, \pi]$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ; Obținem:

$$\iint_D xy dx dy = \int_0^{\pi} \left( \int_0^{\frac{1}{2}} \left( r^2 \sin t \cos t + \frac{1}{2} r \sin t \right) \cdot r dr \right) dt = (\dots) = \frac{1}{24}; \text{ Conform reprezentării grafice,}$$

$aria(D) = \text{aria unui semi-cerc centrat în } \left( \frac{1}{2}, 0 \right), \text{ de rază } \frac{1}{2}, \text{ deci } aria(D) = \frac{\pi}{8}.$

**16.** Schimbare de variabilă cu coordonate polare:  $x = r \cos t$ ,  $y = r \sin t$ , domeniul de integrare devine de tip dreptunghi cu  $r \in [0, e]$  și  $t \in \left[\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{3}\right]$  iar jacobianul este  $J(r, t) = r$ ; Obținem:

$$\iint_D xy dx dy = \int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{3}} \left( \frac{1}{2} \int_0^e 2r \ln(1+r^2) dr \right) dt = (\dots) = \frac{\pi}{12} (1+e^2) [\ln(1+e^2) - 1] + \frac{\pi}{12}.$$